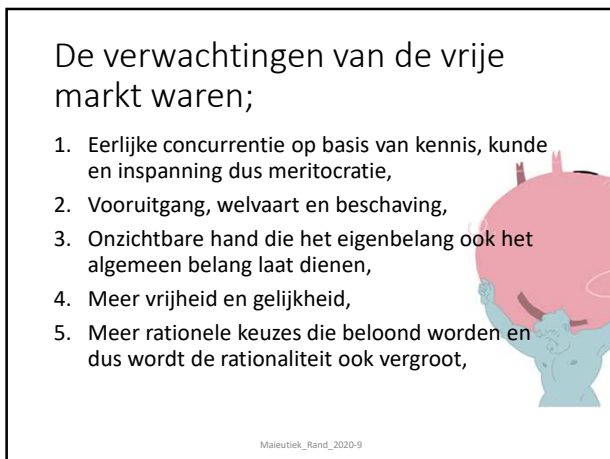

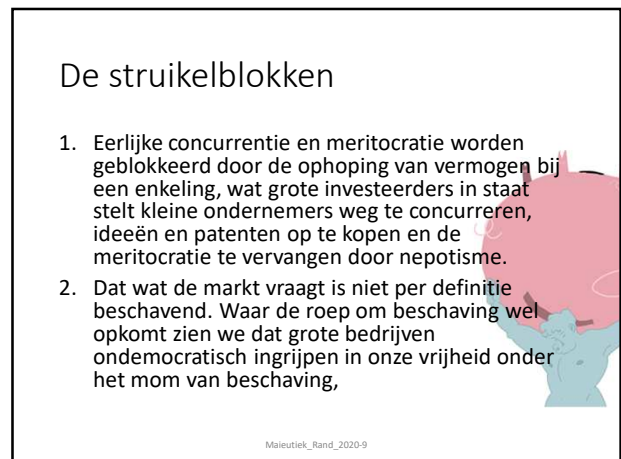
1

2

3

4

5

6

Alternatieven

- Fascisme en communisme zijn niet weg, maar wel zodanig in diskrediet dat het geen legitieme alternatieven meer zijn. Dat gaat meer en meer ook gelden voor het utopisch vrije markt denken (neoliberalisme).
- Vrije markt was een oplossing (De enige volgens Rand en Thatcher) voor een scala aan problemen zoals ongelijkheid, onvrijheid en welvaartverdeling. Maar het falen van de vrije markt is juist dat ze deze problemen niet oplost maar verergert.

Maieutiek_Rand_2020-9

7

Piketty

- De armen worden armer en de rijken rijker en de ontstane kloof is niet meer door inzet, nut en spaarzaamheid te dichten; het systeem werkt niet (meer).
- Het systeem wat wel werkte was ook nooit de markt, maar de ideologie erachter. Die liet de arbeiders en de armen wel of niet meedelen in de opbrengsten, zegt Piketty

<https://www.trouw.nl/nieuws/om-die-economie-piketty-heeft-gelijk-maar-hij-gaat-nog-niet-vergenoeg~b2a24b0c/>

Maieutiek_Rand_2020-9

8

Bregman pleit voor basisinkomen en belasting betalen

Gratis geld voor iedereen. (link op website)

- Experiment waarbij daklozen geld kregen en tot ieders verbazing dit rationeel gingen inzetten voor een beter leven op de langere termijn. Rationaliteit als vaardigheid vinden we bij arm en rijk en kun je niet (meer) aflezen aan iemands positie in het leven.
- Werk is niet langer (als ooit) een manier om op een gelijkwaardige manier aan de samenleving deel te nemen.
- Belastingen worden ontweken waardoor het verwachte *trickle-down effect* stopt

<https://www.youtube.com/watch?v=P8ijjLqfXPO>

Maieutiek_Rand_2020-9

9

Twee lijnen 1-Ideologie in plaats van economie

Een van de lijnen heeft aandacht voor andere zaken dan de markt, zoals voor ;

- De vraag welk mensbeeld er gehanteerd wordt?
- Herstel van vertrouwen in elkaar en wat mensen doen, dus in politiek en wetenschap.
- Ideologie en moraal woorden geven die ook recht doen aan intuïties i.p.v. alleen aan meetbare en objectieve factoren
- De gemeenschap en de systemen die wij vormgeven en die ons ook vormgeven.

Maieutiek_Rand_2020-9

10

Twee lijnen 2- Een andere opvatting van markt

De andere lijn sluit meer aan bij wat er is, maar verandert de inhoud van wat er op de markt speelt. Dus aandacht voor;

- Volledige werkgelegenheid of basisloon dat wordt betaald vanuit belasting op winst op de markt,
- Een economie van beperkte of andere groei,
- Levens voorwaardelijke zaken als lucht, water en natuur worden van een prijskaartje voorzien om ze te beschermen,
- Afval bestaat niet, dus recylen en herstel van natuur zit bij de kostprijs in,

Maieutiek_Rand_2020-9

11

V.b.1 Harari en de vraag naar geluk i.p.v. gezondheid en welvaart

“De vraag naar geluk is wat Harari onderscheidt van vooruitgangsendenkers. Zij meten de levensverwachting, de welvaart en het opleidingsniveau – zien dat allemaal stijgen en concluderen: het gaat almaar beter met de mensheid. Dat is Harari te gemakkelijk, want – hier komt de boeddhist om de hoek kijken – wie zegt dat materiële welvaart gelukkig maakt?”

(...)Harari in een essay voor The Guardian: ‘Met de opkomst van het individualisme en de teloorgang van de collectieve ideologieën is geluk misschien wel onze opperste waarde geworden.’ Het is de ultieme rechtvaardiging van iedere beslissing die we nemen, ‘gelukkig zijn’ is het allerhoogste doel in het leven. Toch is dit de grote blinde vlek van de wetenschap. ‘Academici hebben de geschiedenis van vrijwel alles onderzocht – politiek, economie, seksualiteit, voedsel – maar zelden hebben ze de vraag gesteld welk effect dit heeft op het menselijk geluk. Dat is de grootste lacune in ons begrip van de geschiedenis.’”

Maieutiek_Rand_2020-9

12

V.b 2 Singer

- Utilitarist Peter Singer neemt bijna alles over van het vrije markt denken; objectiviteit, calculaties m.b.t. het grootste geluk voor de grootste groep. Hij doet dit op een manier die recht doet aan alles wat leeft.
- Bij landen kijkt hij hoe zij in het verleden zijn benadeeld op de markt, dat moet eerst worden ingelopen en daardoor mogen bijv. sommige landen meer uitstoot produceren. Dieren mogen niet langer lijden onder het feit dat wij mensen alleen onze eigen species beschouwen als partners op de markt van geluk.

Maieutiek_Rand_2020-9

13

Gevaren liggen op de loer

- Werk= waardigheid wordt een probleem in een markt die steeds effectiever kan produceren en meer en meer overbodigen kent.
- Moraal is nodig, maar wie bepaalt de moraal? Als niet de markt, wie dan? Facebook?
- We kijken nu naar een andere verdeling van geld/ rijkdom, maar is geld nog wel het belangrijkste bezit van de komende decennia? Zijn data niet de nieuwe bron van rijkdom en macht?
- Hoe krijgen we het aangewakkerde egoïsme en het idee van het autonome individu weer onder controle zonder te vervallen in overheidspaternalisme en staatsraison?

Maieutiek_Rand_2020-9

14

Spelers van de toekomst

- Multinationals,
- (Internationaal verbond van) nationale staten,
- Financiële instellingen,
- De natuur,
- Particuliere initiatieven,

En ja, een deel van dit proces van economie en leven zal via de markt vormgegeven worden, maar hoe en ten bate waarvan wordt door mensen beslist.

Maieutiek_Rand_2020-9

15